

Innst. 206 S

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:39 S (2013–2014)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson om å stanse tildelingen av nye blokker i den 23. konsesjonsrunden på norsk sokkel

Til Stortinget

Sammendrag

Forslagsstilleren viser i representantforslaget til at FNs klimapanel høsten 2013 konkluderte med at det er svært sannsynlig at menneskelig aktivitet er en sentral årsak til den observerte globale oppvarmingen. Det vises til at Norge har forpliktet seg til et mål om å begrense den globale oppvarmingen til to grader sammenlignet med førindustriell tid.

Forslagsstilleren viser videre til at Norge fortsatt fører en petroleumspolitik som legger opp til å lete uten begrensninger etter stadig mer olje og gass på norsk sokkel. Dette er i strid med ambisjonene om en global klimaløsning, og med intensjonene i norsk olje- og gasspolitikk, om å legge langsiktighet og et bredt samfunnmessig perspektiv til grunn.

Arbeidet med den 23. konsesjonsrunden pågår nå på norsk sokkel, og regjeringens høringsbrev legger blant annet opp til å lyse ut leteblokker i hittil urørte områder i Barentshavet. På grunn av de lange tidshorisontene i olje- og gassindustrien vil områder som nå åpnes for leting, og hvor det blir gjort drivverdige funn, først komme i produksjon på 2030-tallet. Forslagsstilleren mener at antakelsen om at eventuelle nye funn i 23. konsesjonsrunde vil kunne utvinnes, er uansvarlig overfor olje- og gassindustrien, skattebetalerne og fremtidige generasjoner.

Det vises til at klimaendringene er den største utfordring menneskeheten står overfor. Som ledd i

dette mener forslagsstilleren at Norge bør sette i gang en styrt avvikling av olje- og gassvirksomheten over en tjuetårsperiode. Det første steget bør være å stanse tildelingen av nye leteblokker i 23. konsesjonsrunde.

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«Stortinget ber regjeringen stanse tildelingen av nye blokker i den 23. konsesjonsrunden på norsk sokkel.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsmund Aukrust, Eva Kristin Hansen, Per Rune Henriksen, Anna Ljunggren og Terje Aasland, fra Høyre, Nikolai Astrup, Tina Bru, Odd Henriksen og Eirik Milde, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen og Oskar J. Grimstad, fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide, fra Senterpartiet, Marit Arnstad, fra Venstre, lederen Ola Elvestuen, fra Sosialistisk Venstreparti, Heikki Eidsvoll Holmås, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til at petroleumsvirksomheten er Norges største næring, målt i verdiskaping, statlige inntekter og eksportverdi. Olje- og gassproduksjon på norsk sokkel gjennom mer enn 40 år har bidratt med over 10 000 mrd. kroner til Norges BNP. I 2013 stod næringen for 22 prosent av BNP og 29 prosent av statens inntekter. 250 000 mennesker jobber direkte eller indirekte i næringen. De store økonomiske verdiene fra petroleumsvirksomheten i Norge har bidratt sterkt til å bygge vårt velferdssamfunn. Statens pensjonsfond utland har passert 5 000 mrd. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, peker på at hovedmålet i den norske petroleumpolitikken er å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv. Samtidig skal forvaltningen skje innenfor strenge rammer når det gjelder helse, miljø og sikkerhet. Det er god og trygg forvaltning av våre petroleumsressurser over tid som har gjort Norge til en ledende olje- og gassprodusent.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at hovedutfordringen fremover for å oppnå målet om langsiktig lønnsom produksjon derfor er å lykkes med økt utvinning fra felt, utbygging av funn og påvisning av uoppdagede ressurser.

Dette flertallet merker seg at aktiviteten på norsk sokkel er i en annen fase i dag enn den var for 10 år siden. I løpet av det siste tiåret har leteaktiviteten økt, de åpne områdene har blitt mer modne og produserende felt har blitt eldre. Store deler av sokkelen er veletablert som petroleumsprovins, mens andre områder i liten grad er undersøkt. Dette flertallet påpeker at det er behov for nye leteområder for å opprettholde produksjonen og verdiskapingen på norsk sokkel etter 2020.

Dette flertallet viser til at det i Meld. St. 28 (2010–2011) En næring for fremtiden (petroleums-meldingen) ble argumentert for å igangsette en åpningsprosess for den sørlige delen av området vest for avgrensingslinjen i Barentshavet, som en del av tiltakene for å gjøre nye områder tilgjengelig for leting for å opprettholde produksjon fra sokkelen i fremtiden. Dette flertallet påpeker at det er disse rammene, satt av Stortinget ved behandlingen av meldingen, som ligger til grunn for forslaget til utlysning av 23. konsesjonsrunde, og som dette representantforslaget omhandler.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Senterpartiet, viser til at det tar lang tid fra funn blir gjort til produksjon kan starte i nye områder. Etter at et område er åpnet for petroleumsvirksomhet, viser historien fra norsk sokkel at det kan ta mellom 10 til 15 år fra konsesjonstildeling til produksjon. For å opprettholde målet om langsiktighet i petroleumsforvaltningen er det derfor nødvendig å holde et kontinuerlig stabilt og forutsigbart nivå på tildelinger av nye blokker for leting. Dette flertallet peker på at et eventuelt stort, tidlig funn i Barentshavet sørøst tidligst vil kunne føre til utbygging midt på 2020-tallet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, merker seg at representantforslaget om å avlyse 23. konsesjonsrunde argumenterer for dette av hensyn til miljø og klima.

Flertallet vil vise til at det er et overordnet mål for norsk petroleumpolitikk at den skal forenes med Norges rolle som ledende i miljø- og klimapolitikk. Det stilles derfor strenge krav til miljøhensyn ved åpning, leting og produksjon av felt på norsk sokkel. I internasjonal sammenheng er Norge blant verdens mest effektive og forsvarlige produsenter av olje og gass. I løpet av de 45 årene Norge har vært produsent av olje og gass har det kontinuerlig vært et fokus på å begrense utslipp og miljøskade fra virksomheten. Sammenlignet med det internasjonale gjennomsnittet for utslipp til luft fra petroleumsvirksomhet, ligger Norge svært lavt både når det gjelder klimagassene CO₂, NO_x og nmVOC. Norsk sokkel er underlagt både kvoteplikt og CO₂-avgift for sine utslipp, noe som har ført til at utslipp fra norsk petroleumsvirksomhet er lave sammenlignet med det som er tilfellet fra andre produserende land. Fakling som ikke går på bekostning av sikkerhetshensyn er også forbudt etter petroleumsloven.

Flertallet viser til svarbrev fra olje- og energiministeren, av 7. april 2014, som er vedlagt, og som viser til Det internasjonale energibyråets (IEAs) analyser som viser at verdens energibehov er økende. Olje- og energiministeren påpeker i brevet at

«... for å dekke dette økende behovet for energi slår de samme analysene fast at olje og gass vil spille en sentral rolle i overskuelig framtid... jeg mener Norge både har egeninteresse og et globalt ansvar for å bidra til at denne etterspørselen fylles av petroleum som produseres på en effektiv og forsvarlig måte.»

Videre viser olje- og energiministeren til rapporten fra Rystad Energy, som forslagsstiller Rasmus Hansson viser til i dette representantforslaget, og konkluderer med at

«... dersom kullandelen kuttes fra dagens 45 prosent til 27 prosent vil nesten all påvist olje og gass kunne produseres frem mot 2050 innenfor 2-gradersmålet. Det å erstatte kull med gass er et effektivt tiltak for kullforbrennende land som vil redusere utslipp av CO₂. Bruk av ny teknologi – som fangst og lagring av CO₂, vil tilsvarende endre bildet fundamentalt.»

Flertallet merker seg at IEA har dokumentert at det også innenfor 2-gradersmålet vil være behov for å bygge ut ny kapasitet tilsvarende 40 millioner fat olje i daglig produksjon fram mot 2035. Behovet for ny kapasitet på gass er enda større.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, påpeker at de globale klimautslippene må reduseres med 40–70 prosent innen 2050 for å nå 2-gradersmålet. Dette må skje samtidig som verdens totale energiforbruk vil øke som følge av at flere land vil oppleve økonomisk vekst, og flere mennesker løftes ut av fattigdom. Dersom denne veksten i energibehov tenkes å dekkes av økt forbruk av kull, vil det være umulig å nå 2-gradersmålet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil påpeke at det derfor vil være nødvendig med økt bruk av fornybar energi, men også en større overgang fra kull til naturgass. For å lykkes med dette vil det være nødvendig med en global pris på CO₂-utslipp, samt at EU lykkes med sine ambisjoner om en enda mer ambisiøs klima- og miljøpolitikk hvor et fungerende kvotemarked er en viktig bærebjelke.

Flertallet viser til at norsk olje og gass, produsert under strenge miljøkrav, også i fremtiden kan og bør spille en rolle i å dekke verdens energibehov.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, påpeker at hensynet til miljø er tungtveiende i all norsk petroleumsvirksomhet. Store deler av områdene i 23. konsesjonsrunde ligner på allerede åpnete områder lenger vest i Barentshavet, hvor petroleumsvirksomhet har pågått i nærmere 35 år. Samtidig vil deler av området som nå er på høring føre til noen andre utfordringer, eksempelvis hva angår forhold som mørketid, kulde, store avstander til land og polare lavtrykk.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Senterpartiet, viser til at regjeringen, som en del av åpningsbeslutningen, har vedtatt å igangsette et arbeid for å identifisere og utrede disse usikkerhets- og risikofaktorene.

Dette flertallet viser til brev fra olje- og energiministeren av 7. april 2014, som er vedlagt, hvor det vises til at

«... 23. konsesjonsrunde legger til rette for store muligheter og verdier for Norge generelt og Nord-Norge spesielt. Den norske stat er ressurseier og tar største delen av verdiskapingen fra norsk sokkel. Konsesjonsrundene er også viktig for oljeselskapene og den tilhørende leverandørindustrien.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at vekst og verdi-

skapning er kjernen i regjeringens nordområdepolitikk, og tildeling av nye blokker i 23. konsesjonsrunde er i så måte et viktig bidrag til dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, stiller seg bak Stortingets overordnede mål for norsk petroleumspolitikk om langsiktighet og forutsigbarhet for fortsatt verdiskaping fra norsk sokkel. Samtidig understreker flertallet betydningen av et kontinuerlig fokus på miljø og sikkerhet for å sørge for god og bærekraftig ressursforvaltning. Å avlyse tildelingen av nye blokker i 23. konsesjonsrunde anses derfor ikke å være i tråd med Stortingets mål for norsk petroleumspolitikk.

Flertallet viser til at olje- og gassvirksomheten på norsk sokkel er en bærebjelke i norsk økonomi. Virksomheten har gitt ringvirkninger i form av arbeidsplasser over hele landet. Den har bidratt til næringsutvikling, teknologiutvikling og samfunnsutvikling som har kommet hele landet til gode.

Flertallet mener teknologien som finnes i petroleumsvirksomheten vil bli viktig i en nødvendig vridning fra fossil til fornybar energi i årene som kommer. Flertallet ønsker en målrettet satsing på utvinning av olje fra eksisterende felt på norsk sokkel for å sikre god og ansvarlig forvaltning av ressurser som allerede er funnet. Flertallet ønsker også en videre satsing på leting og utvinning av nye felt, spesielt i nord, med unntak av spesielt sårbare og verdifulle områder hvor risikoen ved oljeutvinning er for stor.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser i den forbindelse til Innst. 495 S (2012–2013), hvor dette medlem fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge følgende rammer til grunn for åpning av Barentshavet sørøst for petroleumsvirksomhet:

For Barentshavet sørøst legges det til grunn de samme rammene for petroleumsvirksomhet som for de allerede åpnete områdene i Barentshavet sør. I områdene ved iskanten og polarfronten skal det ikke igangsettes petroleumsvirksomhet, definert som maksimal isutbredelse basert på årene 2001–2011.»

og

«Stortinget ber regjeringen legge følgende til grunn som skal gjelde for Barentshavet sørøst i 23. konsesjonsrunde:

Når selskapene bes om å nominere areal inkluderes ikke:

- arealet ved iskanten og polarfronten i de nordligste delene av området fra og med 50 km fra maksimal isutbredelse (basert på årene 2001–2011)

- arealet i et belte på 50 km fra grunnlinjen.»

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne mener det er behov for en miljøfaglig definisjon av «iskanten». Disse medlemmer viser til at åpningen i 23. konsesjonsrunde av blokkene i Barentshavet sørøst bygger på en definisjon av «iskanten» som er stikk i strid med definisjonen i forvaltningsplanen. Mens forvaltningsplanen definerte iskanten som maksimal utbredelse av havis de siste ti årene, ble den definert av flertallet i Innst. 495 S (2012–2013) til «den til enhver tid observerte iskant». Disse medlemmer viser til at miljøkonsekvensene og miljørisikoen for aktivitet i dette området, ifølge de miljøfaglige etatene, forventes å være svært stor. Miljøkonsekvensanalyser ved akuttutslipp viser at influensområdene for de nordligste utslippspunktene kan treffe iskanten i enkelte sesonger. Eventuell aktivitet i de nordligste delene av området vil kunne ligge inne i isen deler av året (vinter–vår).

Komiteens medlemmer fra Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at målet om å unngå en temperaturstigning på mer enn to grader er sentralt i norsk klimapolitikk. Dersom det skal være sannsynlig å nå dette målet, kan under en firedel av verdens kjente og utvinnbare reserver av fossil energi brennes. Disse medlemmer peker på at selv om alle klimagassutslipp fra kull, ukonvensjonell olje og avskoging stoppes straks, vil det fortsatt ikke være rom for å forbruke alle øvrige olje- og gassreserver.

Komiteens medlem fra Venstre mener avlysning av hele konsesjonsrunder er feil virkemiddel for å møte disse utfordringene. Dette medlem vil verne særlig sårbare områder mot oljeaktivitet, slik som områdene nær og i iskanten, øke kostnadene ved utslipp av CO₂ ved produksjon, og redusere den statlige risikoen ved all oljeaktivitet.

Dette medlem mener dagens skatteregime for norsk sokkel gir selskapene for lav risiko i sine investeringer sett opp mot fallende lønnsomhet og strengere klimarammeverk. Dette inkluderer både leteboring og petroleumsproduksjon. Dette medlem ønsker derfor å innføre varig vern mot petroleumsaktivitet i sårbare områder, øke CO₂-avgiften på norsk sokkel og endre skattereglene slik at den statlige risikoen ved petroleumsaktivitet reduseres. Resultatet vil være at det er selskapene som vil bære risikoen ved investeringer i ressurser som av klimahensyn ikke kan utvinnes, ikke staten eller fellesskapet. Dette medlem mener slike virkemidler vil være en langt mer presis og hensiktsmessig måte å

ivareta miljø- og klimahensyn i norsk oljepolitikk på, enn forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne påpeker at utvinningstempoet på norsk sokkel bestemmes i stor grad av hvor stor arealtilgang myndighetene gir oljeindustrien. Advarslene i FNs nye klimarapporter forsterker argumentet om et moderat utvinningstempo. Disse medlemmer viser til at karbonbudsjettene til FNs klimapanel innebærer at betydelige mengder av verdens olje og gass må bli liggende i bakken for å begrense de farlige klimaendringene. Som en stor olje- og gassprodusent er det naturlig at Norge vurderer hvor stor del av vår olje og gass som bør bli liggende og hvilke andre tiltak som bør iverksettes.

Disse medlemmer er enig i at norsk petroleumsvirksomhet på flere områder har vært verdensledende når det gjelder å redusere utslipp fra produksjonen. Norske utslipp ligger i dag betydelig lavere enn verdensgjennomsnittet.

Disse medlemmer vil imidlertid påpeke at en rekke utviklingstrekk kan bidra til at denne posisjonen vil svekkes i årene som kommer, og at argumentet om «ren» norsk olje og gass vil svekkes tilsvarende. Allerede i dag er utslipp pr. produsert enhet i Norge høyere enn for eksempel i Midtøsten. De siste 15 årene har utslippsintensiteten fra den norske produksjonen økt, blant annet som følge av aldrende felt, økt gassproduksjon i forhold til oljeproduksjon og som resultat av at virksomheten har blitt flyttet lenger mot nord.

Disse medlemmer påpeker at denne utviklingen vil skyte fart hvis utlysningen av letetillatelser gjennom 23. konsesjonsrunde fører til at mange felt i Barentshavet kommer i drift. Utviklingen i retning av lengre avstander for gasstransport gjennom økt produksjon i nordlige områder er en sentral årsak til at utslipp pr. produsert enhet øker i takt med at en større andel av produksjonen er gassproduksjon. De lange avstandene bidrar samtidig til at kostnadene ved utbygging øker kraftig, noe som kan få store konsekvenser, som for eksempel på det gigantiske russiske Sjtokman-feltet, som antakelig ikke vil bli bygget ut fordi avstandene til markedet gjør at en utbygging ikke vil være lønnsom.

Disse medlemmer viser til at flertallet mener en global pris på CO₂-utslipp og et fungerende kvotemarked er «nødvendig for å sikre økt forbruk av fornybar energi og en større overgang fra kull til gass». Disse medlemmer er enig i at en global pris på CO₂ og et fungerende kvotemarked kan være avgjørende virkemidler for en klimaløsning, men vil påpeke at det er usannsynlig at dette rammeverket

kommer på plass i tide. Det er derfor meningsløst å peke på disse tiltakene som argument mot tiltak som tar de nødvendige grepene på kort sikt. Disse medlemmer vil også påpeke at en tilstrekkelig høy global CO₂-pris, kombinert med en tilstrekkelig rettferdig global klimaavtale, vil få omtrent samme effekt på aktiviteten på norsk sokkel som forslaget om å stanse 23. konsesjonsrunde.

Disse medlemmer viser til merknadene fra komiteens medlemmer fra Venstre og Kristelig Folkeparti, der det fremgår at disse partiene, i likhet med Fremskrittspartiet, Høyre, Arbeiderpartiet og Senterpartiet, ikke vil bruke konsesjonsrundene som et aktivt klimapolitisk verktøy. Disse medlemmer påpeker at konsesjonsrundene i dag brukes som et aktivt politisk redskap for en petroleumpolitikk som fører til ekstremt høyt utvinningstempo og medfølgende store klimagassutslipp fra norsk sokkel.

Disse medlemmer påpeker også at konsesjonsrundene er det mest grunnleggende styringsredskapet myndighetene har til rådighet for å påvirke utvinningstempoet og aktiviteten på norsk sokkel. Bruk av prissignaler som styringsverktøy kan også være et viktig virkemiddel, men redusert statlig risiko er ikke tilstrekkelig hvis dette virkemiddelet ikke er en del av en samlet plan for reduksjon av utslipp fra produksjon og salg av norsk olje og gass. En slik plan foreligger ikke. Det gjør derimot forslaget til utlysning av 23. konsesjonsrunde, som Stortinget med dette kan stanse.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne mener situasjonen for verdens klima og risikoen for betydelige økonomiske tap som følge av feilinvesteringer, tilsier at Norge bør sette i gang en styrt avvikling av olje- og gassvirksomheten over en tjuårsperiode. Det første steget bør være å stanse tildelingen av nye leteblokker i 23. konsesjonsrunde.

Dette medlemmer merker seg at det er rammene som ble satt av Stortinget ved behandlingen av Meld. St. 28 (2010–2011) En næring for fremtiden som ligger til grunn for utlysningen av 23. konsesjonsrunde. Dette medlem konstaterer at stortingsflertallets mål for norsk petroleumpolitikk, slik den er beskrevet i stortingsmeldingen, er i strid med en klimapolitikk der Norge bidrar til å unngå en global oppvarming på mer enn to grader.

Dette medlem vil også peke på at en prising av CO₂ med reell effekt også vil kunne bidra til å redusere Norges posisjon som «ren» produsent av fossil energi, ettersom den lave utslippsintensiteten ved norske felt ikke først og fremst er et resultat av naturlige forutsetninger for lav utslippsintensitet, men snarere av at Norge har vært tidlig ute med å gjennomføre effektive utslippsreducerende tiltak

som raskt vil kunne implementeres i flere andre land hvis de rette incentivene kommer på plass.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at stadig tyngre dokumentasjon viser at verden allerede har funnet mer kull, olje og gass enn klimaet tåler. Det nyeste eksempelet på dette er FNs siste klimarapport, som slår fast at mellom 86 og 73 prosent av verdens kjente reserver av fossil energi må bli liggende i bakken dersom en skal ha mulighet til å nå togradersmålet. Denne dokumentasjonen viser at også allerede påviste reserver av konvensjonell olje og gass må bli liggende i bakken. Dette må også gjelde for Norge. Å gi nye letetillatelser er derfor uansvarlig overfor olje- og gassindustrien, skattebetalerne og fremtidige generasjoner.

Disse medlemmer merker seg at flertallet på Stortinget nok en gang forsøker å omtale produksjonen av norsk olje og gass som frikoblet fra norsk klimapolitikk.

Disse medlemmer viser til rapportene fra FNs klimapanel som i tiden etter at representantforslaget ble lagt frem, har oppdatert og styrket kunnskapsgrunnlaget om det globale karbonbudsjettet.

Disse medlemmer minner også om at det for tiden finner sted en rivende utvikling på verdens energimarkeder, og at veksten og prisen på eksempelvis solenergi har vært raskere enn de fleste aktører har antatt, inkludert Det internasjonale energibyrået (IEA), slik at mange framskrivninger allerede har vist seg å være utdaterte.

Disse medlemmer er uenig med flertallet i komiteen som mener norsk olje og gass er en del av løsningen på klimautfordringene.

Disse medlemmer viser til at FNs klimapanel i sin siste rapport åpner for at overgang fra kull til gass kan bidra til reduserte klimautslipp på kort sikt, men samtidig understreker at den samlede bruken av gass i 2050 må være lavere enn i dag. Klimapanelet konkluderte utvetydig med at:

«økt energieffektivitet på fossile kraftverk og/ eller skiftet fra kull til gass i seg selv ikke vil være tilstrekkelig for å oppnå [en stabilisering av CO₂-utslippene i atmosfæren].»

Klimapanelets scenarier bygger også på en forutsetning om at utslippene blir negative mot slutten av århundret, noe som både innebærer at man lykkes med å utvikle teknologi for å hente CO₂ ut av atmosfæren, og at alle vesentlige karbonutslipp opphører etter 2050 – forutsetninger som er beheftet med betydelig risiko og usikkerhet.

På grunn av problemer knyttet til metanutslipp viser den siste rapporten fra FNs klimapanel at det

heller ikke er grunnlag for å hevde at gass er flere ganger renere enn kull. Klimapanelet skriver at:

«moderne til avanserte kullkraftverk har utslipp på mellom 710 og 950 gCO₂eq/kWh, mens gasskraftverk har utslipp på mellom 410–650 gCO₂eq/kWh med høy usikkerhet og store variasjoner knyttet til metanutslipp fra gassproduksjon.»

Dette illustrerer at de høyeste utslippsestimatene fra nye gasskraftverk i realiteten kan være nesten like høye som fra den «reneste» kullproduksjonen.

Disse medlemmer viser til at i 2013 slo IEA fast at omkring 40 pst. av globalt kjente reserver av olje og gass måtte bli liggende i bakken hvis togradersmålet skal nås. En analyse utført av Rystad Energy på oppdrag for Miljøverndepartementet kom til omtrent samme konklusjon. I sine merknader viser flertallet til at Rystad Energy også har vist at en kraftig reduksjon i andelen kull vil gjøre det mulig å produsere mesteparten av de allerede påviste reservene av olje og gass innenfor togradersmålet. Disse tallene viser samtidig at selv et svært optimistisk scenario vil bety at deler av de allerede kjente reservene av olje og gass vil bli liggende i bakken.

Disse medlemmer vil også minne om at Rystad Energys konklusjon om at det er rom for en kraftig vekst i den globale gassproduksjonen fram til 2045, forutsetter et dramatisk produksjonsfall ned til en tredjedel i perioden 2045 til 2055. Disse medlemmer mener at det brå og kortvarige produksjonsfallet etterpå fremstår urealistisk. Hvis dette inntreffer, vil det innebære at utfasingen av gassproduksjonen i denne perioden vil skje i et høyere tempo enn hva som vil være tilfellet hvis Norge hadde vedtatt å fase ut sin petroleumsindustri på 20 år. Den antatt sterke produksjonsveksten fram til 2045 rimer også dårlig med forventninger om overgang til fornybar energi, særlig i Europa.

Disse medlemmer vil også legge til at det er tunge etiske argumenter for at Norge som et land som har tjent mye penger på fossil energi i mange tiår, bør bruke en mindre andel av verdens gjenværende budsjett for produksjon av olje og gassressurser enn fattigere land som ikke har kommet i gang med kommersiell drift av sine olje- og gassressurser. Europeiske land har allerede brukt opp mesteparten av sitt karbonbudsjett. Dette vil måtte reflekteres i en tilstrekkelig ambisiøs og rettferdig internasjonal klimavtale.

Disse medlemmer viser videre til at de lange tidshorizontene i petroleumsindustrien tilsier at nye funn i 23. konsesjonsrunde først vil komme i drift på et tidspunkt der verdens klimagassutslipp må være betydelig lavere enn i dag og på rask vei nedover. Disse medlemmer mener derfor at de lange tidshorizontene er en viktig grunn til at nye funn i

23. konsesjonsrunde ikke vil kunne utvinnes hvis en tilstrekkelig ambisiøs og rettferdig internasjonal klimapolitikk blir gjennomført.

Disse medlemmer konkluderer med at målsettingen om «lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv» og praktiseringen av denne representerer en stadig økende risiko for betydelige nasjonale feilinvesteringer i en verden hvor nye energikilder vokser frem i rekordfart.

Disse medlemmer tar opp forslaget fremsatt i Dokument 8:39 S (2013–2014).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Miljødirektoratets høringsuttalelse til 23. konsesjonsrunde hvor det frarådes utlysning av de 28 nordligste blokkene i Barentshavet sørøst, og hvor det skrives:

«Miljødirektoratet mener det er nødvendig med en grundigere faglig prosess for å definere en grense for iskanten som også dekker mer ekstreme år. Dette bør gjøres gjennom det tverrsektorielle arbeidet med faglig grunnlag for forvaltningsplanene.»

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om ikke å tildele blokker i 23. konsesjonsrunde, som Miljødirektoratet og Polarinstittuttet har frarådet utlyst i sin høring. Det settes i gang en faglig prosess for å definere grenser for iskanten i forbindelse med en forvaltningsplan.»

Dette medlem viser til at norsk petroleumsvirksomhet er en betydelig bidragsyter til klimagassutslipp i Norge og dessuten til utslipp i andre deler av verden når oljen og gassen forbrennes. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti lenge har arbeidet for et mer moderat utvinningstempo på norsk sokkel, både fordi det ville vært fornuftig ressursforvaltning og av hensyn til miljøet. Det er viktig at Norge begynner en gradvis omstilling der man tar i bruk fagkompetansen fra petroleumsvirksomheten til å skape ny grønn næringsvirksomhet.

Stilt overfor Alvoret og hastverket som varsles i klimapanelets nye rapporter, mener dette medlem at Norge skal avvente med å tildele nytt leteareal til oljeindustrien fram til Stortinget har vurdert hvordan Norge skal følge opp FNs siste klimareport.

På bakgrunn av dette fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen opprette et tempoutvalg for petroleumsvirksomheten, som i et lengre perspektiv enn konsesjonsregimet tillater, skal gi anbefalinger om norsk utvinningstempo ut fra hensyn til miljø og klima, økonomi og sysselsetting,

leverandørindustri, krav til lokalt innhold, HMS og kostnadsutviklingen på norsk sokkel.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen stanse tildelingen av nye blokker i den 23. konsesjonsrunden på norsk sokkel.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen om ikke å tildele blokker i 23. konsesjonsrunde som Miljødirektoratet og Polarinstituttet har frarådet utlyst i sin høring. Det settes i gang en faglig prosess for å definere grenser for iskanten i forbindelse med en forvaltningsplan.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen opprette et tempoutvalg for petroleumsvirksomheten, som i et lengre perspektiv enn konsesjonsregimet tillater, skal gi anbefalinger om norsk utvinningstempo ut fra hensyn til miljø og klima, økonomi og sysselsetting, leverandørindustri, krav til lokalt innhold, HMS og kostnadsutviklingen på norsk sokkel.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument 8:39 S (2013–2014) – representantforslag fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson om å stanse tildelingen av nye blokker i den 23. konsesjonsrunden på norsk sokkel – vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 22. mai 2014

Ola Elvestuen

leder

Tina Bru

ordfører

Vedlegg**Brev fra Olje- og energidepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen datert 7. april 2014****Representantforslag 39 S (2013-2014) - Stanse tildelingen av nye blokker i 23 konsesjonsrunde**

Jeg viser til brev 28. mars 2014 fra energi- og miljøkomiteen vedrørende representantforslag 39 S (2013-2014) fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson om å stanse tildelingen av nye blokker i den 23. konsesjonsrunden på norsk sokkel.

Petroleumsvirksomheten er Norges viktigste næring. Gjennom mer enn 40 år har olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel bidratt med over 10 000 milliarder til Norges BNP og i 2013 sto næringen for 22 prosent av BNP og 29 prosent av statens inntekter. 250 000 personer er sysselsatt direkte eller indirekte i næringen, oljefondet har passert 5 000 milliarder. Virksomheten har siden begynnelsen av 80-tallet stått for mellom 20 og 30 prosent av investeringene i Norge.

Verdiene som denne næringen har skapt har hatt stor betydning for det norske samfunnets utvikling. Virksomheten har de siste årene spilt en viktig rolle i å skjerme Norge fra nedgangskonjunkturer mange land har opplevd etter finanskrisen. Det norske samfunnet har tjent godt på petroleumsvirksomheten og det er viktig også for fremtiden til det norske samfunnet at vi legger til rette for at denne næringen fortsatt skal være en stor bidragsyter. En forutsetning for dette er en forutsigbar og langsiktig forvaltning av petroleumsressursene på norsk sokkel.

23. konsesjonsrunde legger til rette for store muligheter og verdier for Norge generelt og Nord-Norge spesielt. Den norske stat er ressurseier og tar største delen av verdiskapingen fra norsk sokkel. Konsesjonsrundene er også viktig for oljeselskapene og den tilhørende leverandørindustrien. 23. konsesjonsrunde representerer det som er kjernen i nordområdepolitikken til denne regjeringen, nemlig verdiskaping i nord.

IEAs analyser viser at verdens behov for energi vil være økende. Dette særlig som en konsekvens av at stadig flere mennesker løftes ut av fattigdom og øker sin levestandard. For å dekke dette økende behovet for energi slår de samme analysene fast at olje og gass vil spille en sentral rolle i overskuelig fremtid. Andelen olje og gass i den globale energimiksen varierer noe fra hvilket scenario som legges til grunn for den globale oppvarmingen, men i samtlige av scenarioene til IEA har olje og gass en betydelig andel. Jeg mener Norge både har egeninteresse og et globalt ansvar for å bidra til at denne etterspør-

selen fylles av petroleum som produseres på en effektiv og forsvarlig måte. IEA har for øvrig ved en rekke anledninger gitt uttrykk for at verden trenger all den gass og olje som kan produseres fra norsk sokkel.

Representanten viser til at Det internasjonale energibyrådet (IEA) har sagt at om lag 40 prosent av globalt kjente olje- og gassressurser ikke kan utvinnes innenfor et framtidig karbonbudsjett. Hansson viser videre til at en studie utført av Rystad Energy konkluderer med at 35 prosent av kjente globale oljereserver og 38 prosent av kjente globale gassreserver må bli liggende i bakken dersom togradersmålet skal nås med mer enn 50 prosent sannsynlighet. Det ligger en rekke diskuterbare forutsetninger bak de resultatene det vises til.

Både påviste ressurser og karbonavtrykket er eksempelvis svært forskjellig mellom kull, olje og gass. Kull står for de klart største reservene og det største karbonavtrykket. I rapporten fra Rystad Energy som representanten viser til konkluderes det med at dersom kullandelen kuttes fra dagens 45 prosent til 27 prosent vil nesten all påvist olje og gass kunne produseres frem mot 2050 innenfor togradersmålet. Det å erstatte kull med gass er et effektivt tiltak for kullbrukende land som vil redusere sine utslipp av CO₂. Bruk av ny teknologi – som fangst og lagring av CO₂, vil tilsvarende endre bildet fundamentalt.

Hvilke av petroleumsressursene på norsk sokkel som vil bli utbygd innenfor rammene av forsvarlig petroleumsvirksomhet vil være basert på vurderinger av kostnader og fremtidige priser på olje og gass. Ressurser som ikke ansees for lønnsomme vil ikke bli bygget ut og det vil heller ikke letes etter ressurser man ikke tror at kan utvinnes lønnsomt. Fortsatt forutsigbar letepolitikk på norsk sokkel legger til rette for en langsiktig verdiskaping for Norge.

Globale utfordringer krever globale løsninger. En utfasing av petroleumsnæringen i Norge vil ikke løse de globale utfordringene vi står ovenfor med hensyn til global oppvarming og bekjempelse av sult og fattigdom. Verden trenger mer energi til en voksende global befolkning der færre lever i fattigdom. Etter-spørselen og behovet for olje og gass vil bestå i tiår framover. Jeg mener derfor at forslaget fra representanten Hansson vil være svært uheldig for Norge og heller ikke bidra til å løse de utfordringene som representanten tar opp.